

AIQ-24cz

Dotazník vlivu afázie

Návrh na administraci

Kdy administrujeme dotazník AIQ-21cz?

Ve většině případů byste dotazník neměli administrovat při prvním setkání s osobou s afázií. Nejprve je důležité navázat kontakt [a vytvořit si vztah – pozn. překl.].

Hodnocení, zejména ta zaměřená na poruchu, popisují silné a slabé stránky člověka a obvykle jsou prováděna objektivně terapeutem. AIQ naproti tomu využívá subjektivní sebehodnocení osoby s afázií, které vyžaduje, aby sama zhodnotila své silné i slabé stránky. Důvodem vzniku AIQ je lépe porozumět člověku s afázií. Na jeho vývoji se podílelo mnoho lidí s afázií, kteří se vyjadřovali jak k obsahu, tak k účelu a využití dotazníku. Zvažte, zda můžete potřebnou podporu poskytnout sami, nebo zda je vhodné zapojit další odborníky. Při používání AIQ buďte opatrní zejména v raných stádiích afázie, kdy má člověk s afázií ještě málo zkušeností se svou poruchou a může prožívat nejistotu, neklid [či zvýšenou zranitelnost- pozn. překl.]..

Kdo administruje dotazník AIQ?

Dotazník může být administrovaný odborníky, jako jsou kliničtí logopedi, psychologové, poradci a dobrovolníci vedení a instruovaní nějakým supervizorem.

Administrátor tohoto dotazníku by měl mít tyto schopnosti a dovednosti:

- znát životní situaci a osobní odhad afázie na osobu a její život*;
- mít zkušenost komunikace s osobou, která má afázii;
- mít schopnost sledovat, zda osoba zvládá stupeň porozumění a koncentrace, který AIQ vyžaduje;
- mít schopnost přizpůsobit otázky tak, aby byly srozumitelnější pro osobu s afázií;
- mít schopnost sledovat, zda se osoba dokáže vyrovnat s otázkami, měl by mít schopnost sledovat její emocionální stav a vyhodnotit ho, případně mít možnost odeslat tuto osobu kompetentnímu pracovníkovi – psychoterapeutovi, psychologovi, ...
- měl by mít schopnost rozhodnout, zda je využití AIQ vhodnou metodou práce s osobou

Pokud si nejste jistí Vašimi schopnostmi v těchto oblastech, neměl byste tento dotazník použít.

* Otázky se týkají emocionálního prožívání a mohou otevřít a spustit řadu emocionálních reakcí, jako jsou např. deprese, kterou jsou způsobilí řešit psychoterapeuti a je nutné to rozpoznat a mít možnost pacienta odeslat – nikoliv domů, ale do rukou kompetentního odborníka

Jak administrovat dotazník AIQ?

Všeobecné rady:

AIQ je nástroj sloužící ke sběru dat – není terapeutickou pomůckou. Začíná ale konverzaci a může začít budovat vztah důvěry a porozumění. Vyžaduje rovnováhu mezi empatií, zájmem a efektivností. Vaším cílem je sbírat údaje citlivě a co nejpřesněji a nejrychleji, abyste se mohli co nejdříve přesunout k přirozené konverzaci.

Klíčové je, abyste byli přirození a osobu s afázií podporovali.

Konkrétní rady:

Před setkáním:

- Ujistěte se, že máte připravené:
  - dokumenty:
    - informační leták a souhlas
    - pracovní listy „Co rád dělám“
  - pero a čistý papír
- Ujistěte se, že osoba s afázií má brýle, sluchadlo apod., pokud je to nutné

Během setkání:

- Představte se a zajistěte, aby osoba s afázií měla pohodlí.
- Pokud máte pocit, že osoba je připravená (pravděpodobně to nebude první setkání), představte AIQ.
- Přečtěte informační leták.
- Získejte souhlas k administraci dotazníku.
- Pokud jste nezískali souhlas, poděkujte a ubezpečte osobu, že to neovlivní poskytované služby.
- Dostatečně vysvětlete důvod, proč potřebujete tyto informace.
- Při otázkách poskytněte tolik pomoci, kolik osoba s afázií potřebuje, aby se zajistilo dobré porozumění a uvolněný rozhovor, např.:
  - přeformulujte,
  - napovídejte,
  - gestikulujte,
  - ukazujte,
  - povzbuzujte,
  - usmívejte se,
  - poskytněte dostatek času na odpověď,
  - vždy položte před osobu jen jeden list papíru.

- **Pokud se osoba rozruší, ujistěte se, zda si přeje ukončit administraci dotazníku. ***
- Pro každou otázku platí **stejný postup**:
  - přečtete otázku,
  - ukažte na každou osobu na hodnotící škále (povzbuzuje používání extrémů, jako možnosti hodnocení),
  - „můžete mi ukázat na škále“ (přejeďte rukou po straně, abyste minimalizovali možnost interferenci homonymní hemianopsie)
  - když osoba odpoví, potvrďte její rozhodnutí shrnutím nebo formulací věty např. „mluvení s cizí osobou je pro Vás nemožné“,
  - **hodnocení mezi dvěma možnostmi není povolené.**
- Zapište si všechny odpovědi přímo do dotazníku, včetně všech komentářů, které daná osoba vysloví, přičemž v průběhu celého setkání udržujte Vaší angažovanost.

Použijte skript a záznamový arch jak uznáte za vhodné! Různé osoby budou mít různé způsoby dokončení dotazníku. Skript slouží k zabezpečení toho, aby se proces hodnocení vykonával konzistentně a aby nevznikaly odlišné výsledky od různých administrátorů. Jakmile si zapamatujete co říct, můžete upřednostňovat používání záznamového archu.

Na konci setkání (po dokončení dotazníku):

- Poděkujte osobě.
- Zaměřte se na pozitiva.
- Ubezpečte je, že jakékoliv pozitivní nebo negativní pocity jsou opodstatněné a nejsou neobvyklé ani u jiných lidí s afázií, kteří na začátku zažívají podobné negativní pocity.
- Pokud v nich tato zkušenost vyvolala negativní stres, ujistěte je, že přijde zlepšení.
- Prodiskutujte, jak budou vaše setkání dále probíhat, včetně toho, jak můžete řešit problémy, které ještě nejsou vyřešené.
- Zvažte použití pomocných pracovních listů, které se zabývají překážkami a pomůckami „Co pomáhá“ a „Co to dělá těžším“ v budoucnosti při určování cílů.

* Otázky se týkají emocionálního prožívání a mohou otevřít a spustit řadu emocionálních reakcí, jako jsou např. deprese, kterou jsou způsobilí řešit psychoterapeuti a je nutné to rozpoznat a mít možnost pacienta odeslat – nikoliv domů, ale do rukou kompetentního odborníka

Ujistěte se, že oba máte čas a energii k další konverzaci po dosbírání dat.